

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ (UNEC)

FAKÜLTƏ: İQTİSADİYYAT VƏ İDARƏETMƏ

Təsdiq edirəm:

“İctimai idarəetmə və sosial innovasiyalar”
kafedrasının müdiri, i.f.d., dos. E. Q. Məmmədov
Tarix: 2025-ci il, protokol №

“AHIILLARLA SOSIAL İŞ”

FƏNNİ ÜZRƏ

İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI

(S İ L L A B U S)

FƏNN HAQQINDA MƏLUMAT

Fənnin kodu:	00125
Fənnin növü:	seçmə
Tədris ili:	2025/2026
Fənnin tədris semestri:	Payız
Fənnin tədris forması:	əyani
Tədris dili:	Azərbaycan
Fakültə:	İqtisadiyyat və idarəetmə
Qrup:	
Kafedra:	“İctimai idarəetmə və sosial innovasiyalar”
Tədris yükü:	120 saat (mühazirə -30 s./ məşğələ - 30/30/30 s.)

Kredit sayı:

6

MÜƏLLİM HAQQINDA MƏLUMAT

Fənni tədris edən müəllim:

dosent Abdullayeva Esmira

E-mail ünvanı:

esmira_abdullayeva@unec.edu.az

İş telefonu:

012 564 37 05

Tələbələr üçün qəbul vaxtları:

bazar ertəsi, saat 09:00 – 13:00

FƏNNİN TƏSVİRİ

Ahıllıq şəxsən yaşanan heterojen bir vəziyyəti göstərir. Qocalıq nisbi anlayışdır və hər bir qocanın bioloji tarixi, ailə quruluşu və keçmiş həyat təcrübələri özünəməxsus keyfiyyətə malikdir. Digər tərəfdən, qocalıq da cəmiyyətdən cəmiyyətə və yaşadığı yaşa görə fərqlənir. Onu da demək olar ki, qocalma prosesində sosial və mədəni amillər mühüm rol oynayır. Yaşlanma, əsasən, insanın fiziki və zehni geriləmə prosesidir. Yaşlanma fərdi olsa da, sosial dəyərlərlə də sıx bağlıdır. Sosial dəyər mühakimələri və digər amillər qocalığa verilən ictimai dəyəri və yeri əhəmiyyətli dərəcədə müəyyənləşdirir. Nəticədə qocalma təkcə bioloji proses deyil, həm də sosial və mədəni prosesə işarə edir.

FƏNNİN MƏQSƏDİ VƏ VƏZİFƏLƏRİ

Bu fənnin tədrisinin məqsədi tələbələrə sosial – iqtisadi, mənəvi – mədəni, bioloji, psixoloji və s. faktorlarla əlaqəli ahıllığın xüsusiyyətlərinin öyrədilməsi, ahıllığa aid nəzəri bilgilərin öyrədilməsi ilə birgə tələbələrdə lazımi vərdiş və bacarıqların - fərqli situasiyalarda müxtəlif ahıl insanlara mikro və makro səviyyədə effektiv sosial xidmətin təşkili üçün praktik bacarıq və vərdişlərin formalaşdırılmasıdır.. Bu kursun mühüm istiqamətini sidiyyət komponenti - evdə, qocalar evində, sığınacaqlarda və.s. şəraitdə yaşayan ahıllara fərdi psixososial, psixoterapevtik, təhsil və.s. gerontoloji yardımlar göstərilməsi təşkil edir və buna görə də tələbələrə belə fərdi xidmətlərin təşkili üçün zəruri bilgilərin verilməsi və bacarıqların formalaşdırılması kursun əsas məqsədlərindəndir.

Fənnin tədrisi qarşısında duran vəzifələr aşağıdakılardır:

- Zəruri bilgi və vərdişlərin aşılınması üçün tədris zamanı ahıllığa aid müxtəlif nəzəri baxışlar və sosial xidmətin fərqli modellərini təhlil etmək,
- Ahıllarla sosial işin ən parlaq nümunələrini tələbələrə təqdim etmək,
- Ahıllara sosial xidmətin təşkili proqramlarının hazırlanma metodlarını

izah etmək,

- Ahıllarla sosial işin benəlxalq təcrübələri barədə məlumatlandırma.

FƏNNİN TƏDRİS METODOLOGİYASI

Fənnin tədrisi zamanı tələbələr ahıllarla sosial iş sahəsində nəzəriyyələr və təcrübə ilə bağlı bir sıra məsələlərlə yaxından tanış olacaqlar. Fənnin əhatə dairəsinə ahıllarla sosial işin proseslərin keyslər üzərində tətbiqi mövzuları daxildir. Ahıllarla sosial iş fənnin tədrisi demoqrafik proseslərə təsir edən sosial iqtisadi faktorları, yaşlılıqdan irəli gələn problemlərin tam çeşidini və bu problemlərin təsnifatını, yaşlılıqla əlaqəli vəziyyəti, ahıllıq siyasətinin əsaslarını, ahılların sosial müdafiəsi, sağlamlığı və onlara sosial xidmət siyasətinin xüsusiyyətlərini kimi mövzuları ehtiva edir. Kursu başa vuran tələbələr ahıllarla sosial işin nəzəriyyələri və təcrübəsi sahəsində vacib olan məlumatlar əldə edərək, biliklərin keyslər üzərində tətbiqi vasitəsilə motivasiyalı intervyu, aydınlaşdırma və ümumiləşdirmə və sosial işçi üçün vacib olan digər əsas bacarıqlara yiyələnirlər.

ÖYRƏNMƏNİN NƏTİCƏLƏRİ

Kursun tədrisi başa çatandan və bütün mövzular mənimsəndikdən sonra tələbələr:

BİLMƏLİDİRLƏR:

- Ahıllıq anlayışını mahiyyətini
- Ahıllığın insanda yaratdığı fiziki – fizioloji dəyişmələri
- Ahıllarla sosial işə aid müxtəlif nəzəriyyələri
- Yaşlılıqdan irəli gələn problemlərin tam çeşidini və bu problemlərin təsnifatını, yaşlıların sosial – mədəni problemlərini
- Ahıllara sosial xidmət nəzəriyyələrini və sosial xidmətin vəzifələrini,
- Yaşlılara fərdi sosial xidmət prosesinin özəlliklərini,
- Dünyada yaşlılıqla əlaqəli vəziyyəti, ahıllıq siyasətinin əsaslarını

BACARMALIDIRLAR:

- müxtəlif yaşlılıq nəzəriyyələrini təhlil etməyi
- demoqrafik proseslər və bu proseslərin ahıllıq sayına təsirini

- yaşlılıqla əlaqəli olan xüsusiyyətləri təsnifləşdirməyi və bu istiqamətdə təhlillər aparmağı
- yaşlılıqdan irəli gələn problemlərin təhlil etməyi
- ahıllarla sosial işin mövcud vəziyyətini təhlil etməyi

PREREKVİZİTLƏR:

Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənn yoxdur.

FƏNNİN MÜHAZİRƏ MÖVZULARI

Fənn 15 müəzərə mövzusundan ibarətdir. 15 mövzunun hər birinə 4 saat (2 saat müəzərə və 2 saat seminar-məşğələ olmaqla) vaxt ayrılır.

Mövzu 1. Demografik proseslər və ahıllıq: əsas anlayışlar

Mövzu 2. Ahıllığın ümumi xarakterik xüsusiyyətləri

Mövzu 3. Ahıllıqla bağlı nəzəriyyələr və sosial iş

Mövzu 4. Ahıllıq problemləri

Mövzu 5. Ahıllıq problemləri

Mövzu 6. Ahıllara yönəlik sosial rifah xidmətləri

Mövzu 7. Ahıllara sosial xidmətlərdə etik dəyərlər

Mövzu 8. Ahıllara qarşı istismar və baxımsızlıq problemləri

Mövzu 9. Ahıllıqla əlaqəli yaranan xəstəliklər

Mövzu 10. Ahıllarla sosial işin funksiyaları

Mövzu 11. Ahıllara sosial xidmətin dini – mənəvi aspektləri

Mövzu 12. Ahıllarla fərdi sosial iş

Mövzu 13. Ahıllarla ailə və qrup çalışması

Mövzu 14. Ahıllara yönəlik sosial siyasət

Mövzu 15. Azərbaycanda ahıllarla sosial işin xüsusiyyətləri

FƏNNİN MÜHAZİRƏ MƏTNLƏRİ

Fənn üzrə bütün müəzərə mətnləri, təqdimatlar, müzakirə sualları və tapşırıqlar elektron formatda Universitetin saytında “Virtual universitet” bölməsində (www.unec.edu.az), müəllimin şəxsi kabinetində yerləşdirilmişdir.

MÖVZULARIN MƏZMUNU VƏ TƏDRİS-TEMATİK BÖLGÜSÜ

Həftə	Mövzuların adı	Mövzunun əsas məzmunu	Ədəbiyyat siyahısı
--------------	-----------------------	------------------------------	---------------------------

1.	Dемоqrafik proseslər və ahilliq: əsas anlayışlar	Dемоqrafik meyllər və ahilliq; Ahilliqin müəyyənləşməsinə tarixi – retrospektiv baxış; Dünyada mövcud demqrafik şərait və ahilliq; ÜST –in ahilliqi müəyyən etmə meyarları	<p>1.Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikve_soshiz.pdf</p> <p>2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press.</p> <p>3.Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York,</p> <p>4.Холостова.У.И.Воциальная работа с пожилыми людьми.Учебник для бакалавров.М. 2019.338 ст.</p> <p>National Association of Social Workers https://www.socialworkers.org/Practice/Aging Association for Gerontology Education in Social Work https://agesw.org/ The Gerontological society of America https://www.geron.org/ American Society on Aging https://www.asaging.org/http://www.knorus.ru/upload/knorus_new/pdf/5292.pdf</p>
2.	Ahilliqin ümumi xarakterik xüsusiyyətləri	Ahilliq və insanda fiziki – fizioloji dəyişikliklər ;Yaşla bağlı olan fizioloji dəyişikliklətin təsnifatı; Ahilliqda idrak prosesləri Ahilliqda psixoloji proseslər	<p>1.Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikve_soshiz.pdf</p> <p>2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press.</p> <p>3.Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York,</p>

			4.Холостова.У.И.Воциальная работа с пожилыми людьми.Учебник для бакалавров.М. 2019.338 ст. National Association of Social Workers
3.	Ahıllıqla bağlı nəzəriyyələr və sosial iş	Yaşlılığa aid nəzəri baxışlar; Fəaliyyət nəzəriyyəsi; Rolların sərbəst buraxılması nəzəriyyəsi; Modernləşmə nəzəriyyəsi; Sosial mübadilə nəzəriyyəsi; Davamlılıq və çatışmazlıq nəzəriyyəsi	1.Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikve_soshiz.pdf 2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press. 3.Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York, 4.Холостова.У.И.Воциальная работа с пожилыми людьми.Учебник для бакалавров.М. 2019.338 ст. National Association of Social Workers
4.	Ahıllıq problemləri	Yaşla əlaqəli problemlərin təsnifatı; Ahılların sosial – mədəni problemləri	1.Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikve_soshiz.pdf 2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press. 3.Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York, 4.Холостова.У.И.Воциальная работа с пожилыми людьми.Учебник для бакалавров.М. 2019.338 ст.

			National Association of Social Workers
5.	Ahıllıq problemləri	Ahılların sağlamlıq problemləri; Ahılların iqtisadi problemləri; Ahıllıqda qidalanma problemi; Yaşla bağlı ayrı - seçkilik	<p>1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf</p> <p>2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press.</p> <p>3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York,</p> <p>4. Холостова. У. И. Социальная работа с пожилыми людьми. Учебник для бакалавров. М. 2019. 338 ст. National Association of Social Workers</p>
6.	Ahıllara yönəlik sosial rifah xidmətləri	Ahıllara sosial xidmətlər sferasında özəlləşdirmə; Yerli səviyyədə ahıllara sosial xidmətlərin təşkili Avropada yerli səviyyədə ahıllara sosial xidmətlərin təşkili; Honq Konqda yerli səviyyədə ahıllara sosial xidmətlərin təşkili	<p>1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf</p> <p>2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press.</p> <p>3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York,</p> <p>4. Холостова. У. И. Социальная работа с пожилыми людьми. Учебник для бакалавров. М. 2019. 338 ст. National Association of Social</p>

			Workers
7.	Ahıllara sosial xidmətlərdə etik dəyərlər	Etika və dəyər anlayışları; Sosial xidmət peşəsi və etika; Sosial xidmətlər təqdimində etik dəyərlər; Sosial işçinin etik öhdəlikləri	1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf 2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press. 3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York, 4. Холостова. У. И. Социальная работа с пожилыми людьми. Учебник для бакалавров. М. 2019. 338 ст. National Association of Social Workers
8.	Ahıllara qarşı istismar və baxımsızlıq problemləri	Yaşlıların istismarının əsas tipləri; Dünyada yaşlıların istismarı; Qonşu ölkələrdə (Türkiyə nümunəsində) yaşlıların istismarı; Azərbaycanda yaşlıların istismarı	1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf 2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press. 3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York, 4. Холостова. У. И. Социальная работа с пожилыми людьми. Учебник для бакалавров. М. 2019. 338 ст. National Association of Social Workers
9.	Ahıllıqla əlaqəli yaranan xəstəliklər	Yaşlılıqla əlaqəli əsas xəstəliklərin təsnifatı; Demensiya və demensiya	1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi,

		zamanı sosial iş; Altsheymer xəstəliyi və bu xəstələrə sosial qulluq	Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf 2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press. 3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York, 4. Холостова. У.И. Воциальная работа с пожилыми людьми. Учебник для бакалавров. М. 2019. 338 ст. National Association of Social Workers
10.	Ahıllarla sosial işin funksiyaları	Ahıllara sosial xidmət nəzəriyyələri; Yaşlılara sosial xidmətin vəzifələri; Yaşlılara sosial xidmətdə əməkdaşlıq	1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf 2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press. 3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York, 4. Холостова. У.И. Воциальная работа с пожилыми людьми. Учебник для бакалавров. М. 2019. 338 ст. National Association of Social Workers
11.	Ahıllara sosial xidmətin dini – mənəvi aspektləri	Din və mənəviyyat anlayışları Yaşlılıq və dini – mənəvi dəyərlərdə dəyişmələr Mənəvi sosial xidmət	1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf

			<p>2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press.</p> <p>3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York,</p> <p>4. Холостова. У.И. Воциальная работа с пожилыми людьми. Учебник для бакалавров. М. 2019. 338 ст. National Association of Social Workers</p>
12.	Ahıllarla fərdi sosial iş	<p>Fərdin həyat keyfiyyətini n öyrənilməsi və fərdi sosial xidmətlər çeşidinin müəyyənləşdirilməsi. Fərdi sosial xidmətlərin planlaşdırılması; Fərdi sosial xidmət müraciətçisinin özəl xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi Yaşlılara fərdi sosial xidmət prosesinin özəllikləri. Yaşlılara göstərilən fərdi xidmətlərin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi</p>	<p>1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf</p> <p>2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press.</p> <p>3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York,</p> <p>4. Холостова. У.И. Воциальная работа с пожилыми людьми. Учебник для бакалавров. М. 2019. 338 ст. National Association of Social Workers</p>
13.	Ahıllarla ailə və qrup çalışması	<p>Ailə daxilində yaşlının problemlərinin dəyərləndirilməsi və sosial iş. Ahıllara gündüz sosial xidmətlər təqdimi Qruplara sosial xidmətin təqdiminin təşkili</p>	<p>1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf</p> <p>2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based</p>

			<p>approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press.</p> <p>3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York,</p> <p>4. Холостова, У.И. Воциальная работа с пожилыми людьми. Учебник для бакалавров. М. 2019. 338 ст. National Association of Social Workers</p>
14.	Ahıllara yönənik sosial siyasət	Dünyada yaşlılıq Ahıllıq siyasətinin əsasları. Ahılların sosial müdafiəsi, sağlamlığı və onlara sosial xidmət siyasəti	<p>1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf</p> <p>2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press.</p> <p>3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond paradigms. New York,</p> <p>4. Холостова, У.И. Воциальная работа с пожилыми людьми. Учебник для бакалавров. М. 2019. 338 ст. National Association of Social Workers</p>
15.	Azərbaycanda ahıllarla sosial işin xüsusiyyətləri	Azərbaycanda demoqrafik proseslər və ahıllıq Azərbaycan dövlətin ahıllara yönəlik siyasəti Azərbaycan ahıllarla sosial işin xüsusiyyətləri	<p>1. Artan, T. (2022). Yaşlanma və Sosial İş, İstanbul Universiteti Açıq və Distant Təhsil Fakültəsi, Sosial Xidmətlər Önlisans Proqramı, internetə çıxış: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/socialhizmetler_ao/yaslilikvesoshiz.pdf</p> <p>2. Galambos, C. M., Greene, R. R., Kropf, N. P., Cohen, H. L. (2018). Foundations of social work practice in the field of aging: A competency-based approach, 2nd ed. Washington, D.C.: NASW Press.</p> <p>3. Webber, M. (2014). Applying research evidence in social work practice: Seeing beyond</p>

			paradigms. New York, 4.Холостова.У.И.Воциальная работа с пожилыми людьми.Учебник для бакалавров.М. 2019.338 ст. National Association of Social Workers
YEKUN İMTAHAN			

SEMİNAR-MƏŞĞƏLƏLƏR: HAZIRLIQ VƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ

Seminar-məşğələ dərslərində tələbə öz fikirlərini məntiqi ardıcılıqla ifadə və izah etməyi, habelə arqumentlərlə əsaslandırmağı bacarmalıdır. Buna nail olmaq üçün tələbə:

- 1) Seminar məşğələsinin hər bir mövzusu üzrə müzakirəyə çıxarılan suallarla diqqətlə tanış olmalı;
- 2) Müvafiq mühazirə materiallarını diqqətlə öyrənməli;
- 3) Mövzu üzrə tövsiyə edilən ədəbiyyatı oxumalı və öyrənməli;
- 4) Seminar məşğələsində müzakirəyə çıxarılan hər bir sual üzrə qısa çıxış hazırlamalı;
- 5) Mövzu üzrə verilən praktik tapşırıqlar və məsələləri yerinə yetirməklə praktik bacarıqlara yiyələnməlidir.

DƏRSƏ DAVAMIYYƏT

Təhsilalanlara 75%-lik davamiyyət limiti tətbiq edilir. Davamiyyət limiti üzrə yuvarlaqlaşdırma (7,5 q/b - 8 q/b) tətbiq edilmir. Fənn üzrə bu həddi aşanlar həmin fənn üzrə aralıq qiymətləndirməyə (sessiya imtahanına) buraxılmır. Davamiyyət limitini aşmayan əyani təhsilalanlar üçün həmin fənn üzrə davamiyyətə görə bal verilmir.

FƏNN ÜZRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ (Əyani təhsilalma forması üzrə)

UNEC-də bakalavriat səviyyəsində təhsilin bütün illəri üzrə fənlərin attestasiyası hər biri 50 bal formalaşdıran cari və aralıq qiymətləndirmə (toplam 100 bal) əsasında həyata keçirilir. Cari qiymətləndirmə bakalavrların bilik və bacarıqlarının semestr ərzində qiymətləndirilməsi, aralıq qiymətləndirmə isə imtahan sessiyası zamanı həyata keçirilən qiymətləndirmədir.

Cari qiymətləndirmə üzrə 50 bal bakalavrların semestr ərzində topladıqları **aktivlik və ara qiymətləndirmə** ballarının cəmlənməsi ilə formalaşır. Aktivlik balı hər bir fənn üzrə semestr ərzində maksimal 20 bal ola bilər və bu bal tədrisi mühazirə və seminar dərsləri ilə həyata keçirilən fənlərdə seminar dərslərində alınan ballar əsasında fənlərin tədris növünə uyğun olaraq formalaşır.

Seminar dərslərində və praktik məşğələlərdə qiymətləndirmə 10 ballıq şkala əsasında həyata keçirilir və həmin ballar EDUMAN sistemində aşağıdakı nisbətlərdə hesaba alınır:

- 10 bal = 5 bal
- 9 bal = 4,5 bal
- 8 bal = 4 bal
- 7 bal = 3,5 bal
- 6 bal = 3 bal
- 5 bal = 2,5 bal
- 4 bal = 2 bal
- 3 bal = 1,5 bal
- 2 bal = 1 bal
- 1 bal = 0,5 bal

Qeyd: fənnin tədris növü mühazirə, seminar və laboratoriya olduğu zaman seminar dərsi üzrə bal nisbəti EDUMAN sistemində 10 bal = 2,5 bal nisbətinə uyğun hesaba alınır:

Seminar dərslərində (qabiliyyət tələb edən fənlər istisna olmaqla) alınan ballar əsasında formalaşan yekun aktivlik balı aşağıdakı düsturla müəyyən edilir:

$$B = (((b_1+b_2+b_3+\dots+b_n)/s)*m)/10$$

Burada,

B - yekun aktivlik balı;

b - seminar dərslərində alınan müxtəlif ballar;

s - semestr ərzində verilən cavabların sayı;

m - aktivlik balına ayrılan maksimal bal;

10 - bir seminar dərslərində toplanan maksimal baldır.

Bakalavrlar semestr ərzində cəmi 4 dəfə, hər dəfə isə 10 bal aldığı halda maksimal aktivlik balını - 20 balı toplamış olur. Bu halda nəticə sistemdə $((10+10+10+10)/4)*20)/10 = 20$ olaraq hesaba alınır.

Maksimal bal toplaya bilməyənlər isə istədiyi halda 5-ci, 6-cı, 7-ci və s. dəfə cavab verməklə aktivlik balı toplaya bilərlər. Bu zaman müəllim ilkin olaraq həmin qrupda ümumilikdə 4 dəfə cavab verməyənlərdən başlamaqla növbəlilik prinsipi əsasında bakalavrların cavab verməsi üçün imkan yaradır.

Bakalavrlar semestr ərzində seminar dərslərində 4 dəfədən az cavab verdiyi halda çatışmayan cavab sayı sistem tərəfindən "0" bal olmaqla nəzərə alınır. Məsələn, əgər hər hansı təhsilalan bir fənn üzrə semestr ərzində cəmi 2 dəfə seminar dərslərində cavab verib və hər dəfə 10 bal aldığı halda onun yekun aktivlik balı hesablanan zaman həmin təhsilalanın nəticəsi $((10+10+0+0)/4)*20)/10$ kimi

hesablanır. Seminar dərində ümumiyyətlə balı olmayan tələbənin aktivlik balı isə “0” bal hesab edilir.

Semestr ərzində təhsilalanların hər bir fənn üzrə topladığı nəticə tam olmadığı halda semestrin sonunda sistem tərəfindən adi riyazi qaydada həmin nəticələr yuvarlaqlaşdırılır (məs. 6,5 bal – 7 bal kimi nəzərə alınır).

Ara qiymətləndirmə. Hər bir fənn üzrə semestr ərzində maksimal 30 bal formalaşdıran və ilk 7 tədris həftəsi ərzində keçilmiş mövzular üzrə (7-ci həftə də daxil olmaqla) aparılan qiymətləndirmədir. Ara qiymətləndirmə mərkəzləşdirilmiş qaydada test və ya yazılı üsulda 8-ci və 9-cu tədris həftələri ərzində keçirilir və təhsilalanlara həmin dövrə qədər mühazirəsi tamamlanmayan mövzu üzrə test və ya yazılı cavablandırılan sual təqdim edilmir. Fənlər üzrə (alt qrup fənləri də daxil olmaqla) ara qiymətləndirmə tədris prosesi dayandırılmadan bakalavriat səviyyəsində əks dərəcə növbələrində, magistratura səviyyəsində isə cədvəl üzrə dərəcə olmayan günlərdə, zərurət yarandığı halda isə şənbə günlərində keçirilir. Şənbə günləri ara qiymətləndirmə ilə əlaqədar əmək fəaliyyəti göstərən əməkdaşlara onların istəklərinə uyğun olaraq ara qiymətləndirmənin keçirildiyi təqvim ayı ərzində əlavə istirahət günü - “əvəzgün” verilir.

Ara qiymətləndirmənin cədvəli bir fənn - bir gün prinsipinə əsaslanmaqla ardıcıl günlər üzrə tərtib olunur və 6-cı tədris həftəsinin sonuna qədər UNEC-in saytında elan edilir.

Test üsulunda keçirilən ara qiymətləndirmə zamanı hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 30 test təqdim olunur. Testlərin hər biri 1 balla qiymətləndirilir və səhv cavablandırılmış testlər düz cavablara təsir etmir. Yazılı üsulunda keçirilən ara qiymətləndirmə zamanı isə hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 3 sual təqdim olunur. Bu qiymətləndirmə zamanı hər bir təhsilalan fənlərin xüsusiyyəti nəzərə alınmaqla müxtəlif vaxt müddətləri verilir. Bu vaxt müddətləri UNEC Elmi Şurasının qərarı ilə müəyyən edilir.

Ara qiymətləndirmə üzrə üzrlü imtahanları (habelə olduğu halda texniki problem yaranmış imtahanlar) 11-ci tədris həftəsi ərzində eyni qaydada ardıcıl günlərdə keçirilir.

Qabiliyyət tələb edən fənlər üzrə ara qiymətləndirmə semestr ərzində yerinə yetirilən və hər biri 5 bal üzərindən qiymətləndirilən 6 fərdi işin (hər ay ərzində 2 iş olmaqla) qiymətləndirilməsi əsasında təmin olunur.

Fənlər üzrə ara qiymətləndirmə onların tədrisi formasından (əyani, hibrid və ya online) asılı olmayaraq universitetin imtahan zallarında və ya bu məqsədlə müəyyən edilən auditoriyalarda test, qarışıq və ya yazılı üsullardan birinin istifadə edilməsi ilə keçirilir. Bu qiymətləndirmə üzrə nəticələr kağız formasında arxivləşdirilmir.

Bakalavriat və magistratura səviyyələri üzrə təhsilalanlara 75%-lik davamiyyət limiti tətbiq edilir. Fənn üzrə bu həddi aşanlar həmin fənn üzrə aralıq qiymətləndirməyə (sessiya imtahanına) buraxılmır. Davamiyyət limitini aşmayan əyani təhsilalanlar üçün həmin fənn üzrə davamiyyətə görə bal verilmir. Qiyabi təhsilalma forması üzrə isə davamiyyət səviyyəsindən asılı olaraq maksimum 10 bal verilir.

Aralıq qiymətləndirmə. Test, yazılı, qarışıq, şifahi və ya qabiliyyət imtahanı üsullarından biri ilə hər semestrin sonunda keçirilən sessiya imtahanıdır. Bu imtahanlarda təhsilalanların qiymətləndirilməsi 50 bal üzərindən hər bir imtahan üsulu üzrə müəyyən edilən qaydada həyata keçirilir.

Aralıq qiymətləndirmə semestr ərzində keçilmiş bütün mövzular üzrə tərtib edilən testlər, yazılı və ya şifahi imtahan sualları (qabiliyyət tələb edən fənlər istisna olmaqla) əsasında həyata keçirilir. Bu qiymətləndirmənin cədvəli imtahanlar arasında minimum 2 gün fasilə verilməklə tərtib olunur. İmtahan cədvəli 13-cü tədris həftəsində UNEC-in saytında elan edilir.

Test üsulunda keçirilən aralıq qiymətləndirmə zamanı hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 50 test təqdim olunur. Testlərin hər biri 1 balla qiymətləndirilir və səhv cavablandırılmış testlər düz cavablara təsir etmir. Yazılı üsulunda (qabiliyyət tələb edən fənlər istisna olmaqla) keçirilən aralıq qiymətləndirmə zamanı isə hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 5 sual təqdim olunur. Bu qiymətləndirmə zamanı hər bir təhsilalana fənlərin xüsusiyyəti nəzərə alınmaqla müxtəlif vaxt müddətləri verilir. Bu vaxt müddətləri UNEC Elmi Şurasının qərarı ilə müəyyən edilir.

Aralıq qiymətləndirmə üzrə üzrlü imtahanları (texniki problem yaranmış imtahanlar da daxil olmaqla) sessiya bitdikdən sonra eyni qaydada ardıcıl günlər ərzində keçirilir.

Fənlərin tədrisi formasından (əyani, hibrid və ya online) asılı olmayaraq bütün imtahanlar universitetin imtahan zallarında və ya bu məqsədlə müəyyən edilən auditoriyalarda test, qarışıq, yazılı, şifahi və ya qabiliyyət imtahanı üsullarından birinin istifadə edilməsi ilə keçirilir. Bu qiymətləndirmə üzrə nəticələr kağız formasında arxivləşdirilir.

Cari və aralıq qiymətləndirmə. Tədrisi mühazirə və seminar dərslərindən ibarət olmaqla həyata keçirilən fənlərdə cari qiymətləndirmə üzrə 50 balın 20 balı aktivlik balı hesabına (10 bal = 5 bal nisbətində seminar dərslərində toplanan bal), 30 balı isə ara qiymətləndirmə əsasında təmin edilir. Aralıq qiymətləndirmə üzrə 50 bal - test və ya yazılı üsulda keçirilən sessiya imtahanı əsasında formalaşır.

**İMTAHAN VƏ İMTAHANA GƏDƏR TOPLANAN BALLAR
ƏSASINDA SEMESTR NƏTİCƏSİNƏ GÖRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ**

91-100 bal	əla	A
81-90 bal	çox yaxşı	B
71-80 bal	yaxşı	C
61-70 bal	kafi	D
51-60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

QEYD: İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa, imtahana qədər yığılan ballar da hesablanmayacaq.

TƏCRÜBƏ

Bu fənn üzrə istehsalat təsrübəsi nəzərdə tutulmayıb.

TƏRTİB ETDİ:

dosent *Abdullayeva Esmira*